

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMAS

1996 m. rugpjūčio 22 d. Nr. I-1508
Vilnius

*Nauja įstatymo redakcija nuo 2005 m. rugsėjo 1 d.:
Nr. [X-251](#), 2005-06-16, Žin., 2005, Nr. 83-3041 (2005-07-07)*

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) skolinimąsi valstybės vardu, valstybės garantijų teikimą, santykius, susijusius su valstybės reikalavimo teise į skolininkus ir skolininkus, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Valdžios sektorius** – sektorius, kuris apima centrinės valdžios (Vyriausybė ir kiti šiam sektoriui priskirti subjektai), vietos valdžios (savivaldybės ir kiti šiam sektoriui priskirti subjektai) ir valstybės socialinės apsaugos fondų (Valstybinio socialinio draudimo fondas, Privalomojo sveikatos draudimo fondas ir kiti šiam sektoriui priskirti subjektai) sektorius. Subjektų priskyrimą ir jų klasifikavimą pagal sektorius nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

2. **Valstybės skola** – valdžios sektoriui priskirtų subjektų, turinčių teisę skolintis, prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas, pasiskolintas išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis, lizingo (finansinės nuomos) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, konsoliduota suma.

3. **Vidaus skola** – valdžios sektoriui priskirtų subjektų, turinčių teisę skolintis, prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti vidaus kreditoriams lėšas, pasiskolintas išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis, lizingo (finansinės nuomos) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, konsoliduota suma.

4. **Užsienio skola** – valdžios sektoriui priskirtų subjektų, turinčių teisę skolintis, prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti užsienio kreditoriams lėšas, pasiskolintas išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis, lizingo (finansinės nuomos) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, suma.

5. **Vidaus kreditoriai** – finansų įstaigos ir kiti asmenys, turintys ekonominių interesų Lietuvoje, besiverčiantys ūkine ar kuria kita įstatymų nedraudžiama ekonomine veikla ir nuolat arba laikinai, bet ilgiau kaip vienus metus, veikiantys ar gyvenantys Lietuvoje, įsigiję Vyriausybės vertybinių popierių, suteikę paskolas valstybei pagal paskolų sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

6. **Užsienio kreditoriai** – užsienio valstybės, tarptautinės finansinės organizacijos, užsienio bankai ir kiti asmenys, turintys ekonominių interesų Lietuvoje, tačiau nuolat veikiantys ar gyvenantys užsienio valstybėse arba veikiantys ar gyvenantys Lietuvoje trumpiau kaip vienus metus, įsigiję Vyriausybės vertybinių popierių, suteikę paskolas valstybei pagal paskolų sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

7. **Valstybės garantija** – valstybės turtinis įsipareigojimas grąžinti visą skolą arba jos dalį ir apmokėti už grąžinamą skolą ar jos dalį palūkanas vidaus arba užsienio kreditoriui už skolininką, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, jeigu šis neįvykdo arba įvykdo ne visus paskolos sutartyje arba kituose įsipareigojamuosiuose skolos dokumentuose numatytus įsipareigojimus.

8. **Valstybės garantija už garantijų instituciją** – valstybės turtinis įsipareigojimas įvykdyti garantijų institucijos, už kurios įsipareigojimų pagal šios institucijos išduotą garantiją grąžinti visą skolą arba jos dalį ir už grąžinamą skolą ar jos dalį apmokėti palūkanas įvykdymą garantuoja valstybė, įsipareigojimus kredito įstaigoms, jeigu garantijų institucija neįvykdo arba įvykdo ne visus garantijoje numatytus įsipareigojimus.

9. **Vyriausybės vertybiniai popieriai** – valstybės vardu vidaus ar užsienio rinkose Vyriausybės išleidžiami vertybiniai popieriai, patvirtinantys jų turėtojo teisę numatytais terminais

gauti jų nominalią vertę atitinkančią sumą, palūkanas ar kitą ekvivalentą.

10. Skolininkas – Lietuvos Respublikos juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybių narių juridinio asmens filialas ar Lietuvos Respublikos pilietis, ar nuolatinis Lietuvos gyventojas, pagal sutartį, sudarytą su valstybe, arba pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus gavęs paskolą iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir įsipareigojęs valstybei dėl jos naudojimo ir grąžinimo.

11. Skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė – Lietuvos Respublikos juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybių narių juridinio asmens filialas ar Lietuvos Respublikos pilietis, ar nuolatinis Lietuvos gyventojas, gavęs paskolą pagal sutartį, sudarytą su vidaus arba užsienio kreditoriumi, arba pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, kurių sąlygų įvykdymą grąžinti visą skolą ar jos dalį ir už grąžinamą skolą ar jos dalį apmokėti palūkanas garantuoja valstybė.

12. Garantijų institucija, už kurios įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė – Vyriausybės įsteigtas juridinis asmuo, kuris užtikrina kredito įstaigoms pagal garantijas Lietuvos Respublikos juridiniams asmenims, Lietuvos Respublikoje įsteigtiems Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybių narių juridinių asmenų filialams ar Lietuvos Respublikos piliečiams, ar nuolatiniams Lietuvos gyventojams teikiamų paskolų grąžinimą ir už kurio įsipareigojimų įvykdymą grąžinti visą skolą arba jos dalį ir už grąžinamą skolą ar jos dalį apmokėti palūkanas garantuoja valstybė.

13. Finansinė priemonė – kiekvienas sandoris, kuris sąlygoja vienos sandorio šalies finansinio turto sukūrimą, o kitos sandorio šalies – finansinio įsipareigojimo sukūrimą.

14. Kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai – tai skolinantis priisiimtas įsipareigojimas (neapimantis įsipareigojimų, prisiimtų išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis, lizingo (finansinės nuomos) sutartis, suteikus valstybės garantijas) grąžinti dokumentuose nurodytą pinigų sumą šiuose dokumentuose sutartomis (nustatytomis) sąlygomis (komerciniai popieriai, paprastieji ir įsakomieji vekseliai, depozitų sertifikatai ir pan.).

15. Valstybės vardu pasiskolintos lėšos – Vyriausybei atstovaujančios Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Finansų ministerija) Vyriausybės nustatyta tvarka pasiskolintos lėšos, gautos išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

3 straipsnis. Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu ir valstybės garantijų teikimo pagrindinės nuostatos

1. Sprendimą dėl Vyriausybės grynojo skolinimosi limito Vyriausybės siūlymu priima Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas), tvirtindamas atitinkamų metų valstybės biudžetą.

2. Vyriausybės vertybinius popierius leidžia, paskolas valstybės vardu ima, valstybės garantijas teikia ir įsipareigojimus pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus priiima Vyriausybė, laikydamasi įstatymuose nustatytų limitų, šio įstatymo 5 ir 6 straipsniuose nustatyta tvarka.

3. Skolinantis valstybės vardu, Vyriausybei atstovauja Finansų ministerija. Ši ministerija Vyriausybės nustatyta tvarka:

1) skolinasi finansinius išteklius vidaus ir užsienio rinkose imdama paskolas, išleisdama Vyriausybės vertybinius popierius bei kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;

2) nustato Vyriausybės vertybinių popierių charakteristikas bei išleidimo į apyvartą sąlygas;

3) atlieka operacijas su Vyriausybės vertybiniais popieriais vidaus ir užsienio rinkose.

4. Valdant Vyriausybės valstybės vardu priisimtus įsipareigojimus, Vyriausybei atstovauja Finansų ministerija. Ši ministerija Vyriausybės sprendimu ir jos nustatyta tvarka:

1) sudaro su akcine bendrove Turto banku pavedimo sutartis dėl Finansų ministerijos perduodamų administruoti paskolų, valstybės garantijų ir kitų turtinių įsipareigojimų. Paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, perduodamus akcinei bendrovei Turto bankui, bei jų administravimo tvarką nustato Vyriausybė;

2) nurašo šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytas beviltiškoms pripažintas paskolas arba skolas;

3) atlygintinai perleidžia reikalavimą grąžinti paskolas arba skolas ir įvykdyti su jomis susijusius kitus turtinius įsipareigojimus;

4) kai skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, didina įstatinį kapitalą papildomais įnašais, gali įsigyti šių skolininkų akcijų už emisijos kainą, įskaitydama jų įsiskolinimus valstybei;

5) vykdo kitas teisės aktų nustatytas valstybės, kaip kreditoriaus, teises, pagal paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų sutartis ir pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

5. Finansų ministerija:

1 punkto redakcija iki 2009 m. sausio 1 d.:

1) tvarko valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir prisiimtų įsipareigojimų, išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, apskaitą ir rengia atskaitomybę;

1 punkto redakcija nuo 2009 m. sausio 1 d.:

1) tvarko valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir prisiimtų įsipareigojimų, išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, apskaitą ir rengia finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius;

2) sistemina, kaupia, saugo ir tvarko duomenis apie išleistus Vyriausybės vertybinius popierius, valstybės vardu gautas paskolas, paskolas su valstybės garantija ir kitus įsipareigojimus pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;

3) saugo valstybės vardu gautų paskolų sutarčių, valstybės garantijų, su Vyriausybės vertybinių popierių platinimu susijusių bei kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų originalus;

4) planuoja skolinimosi poreikį;

5) pasibaigus biudžetiniams metams, derina su kreditoriais įsipareigojimų, prisiimtų išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pagal valstybės vardu gautų paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, likučius;

6) naudoja finansines priemones (tarp jų ir išvestines) Vyriausybės valstybės vardu prisiimtiems įsipareigojimams valdyti;

7) skelbia duomenis apie skolininkus ir skolininkus, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, kiek tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymų nuostatom.

6. Finansų ministerija arba akcinė bendrovė Turto bankas, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus:

1) kontroliuoja paskolų teikimą, paskirstymą, grąžinimą, naudojimą ir kitų finansinių įsipareigojimų, susijusių su paskolomis, vykdymą;

2) analizuoja skolininkų arba skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, finansinę būklę;

3) grupuoja paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus, apskaičiuoja specialiųjų atidėjinių poreikį galimiems suteiktų paskolų ir paskolų su valstybės garantija nuostoliams dengti pagal Vyriausybės nustatytas specialiųjų atidėjinių abejotinoms paskoloms normas ir Finansų ministerijos patvirtintas iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų suteiktų paskolų ir paskolų su valstybės garantija grupavimo taisykles;

4) turi teisę Vyriausybės nustatytais sąlygomis ir tvarka peržiūrėti paskolos arba skolos grąžinimo sąlygas ir pasirašyti su skolininku arba skolininku, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, paskolos sąlygų pakeitimo sutartį arba skolos grąžinimo sutartį, jeigu ekonominiu požiūriu inicijuoti bankroto bylos iškėlimą arba skolos išieškojimą Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka yra netikslinga.

7. Visiems iš šio įstatymo reglamentuojamų santykių atsirandantiems Vyriausybės prisiimtiems turtiniams įsipareigojimams vykdyti naudojami visi galimi valstybės finansiniai ištekliai, tarp jų ir nauji valstybės turtiniai įsipareigojimai.

8. Esamas ir būsimas valstybės turtas negali būti įkeistas kaip valstybės turtinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonė, išskyrus atvejus, kai Vyriausybės vertybiniai popieriai įkeičiami sudarant atpirkimo sandorius.

9. Lietuvos banko aukso ir užsienio valiutos rezervai negali būti įkeisti kaip valstybės turtinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonė.

10. Vyriausybė valstybės vardu pasiskolintas lėšas gali naudoti tik šiame įstatyme nurodytiems tikslams.

11. Vyriausybė turi teisę iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų teikti paskolas Lietuvos Respublikos juridiniams asmenims ar Lietuvos Respublikoje įsteigtiems Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybių narių juridinių asmenų filialams, išskyrus atvejus, kai lėšos yra gautos

pagal paskolų sutartis, kuriose numatyta kitaip. Paskolų sutartis su skolininkais pasirašo finansų ministras arba jo įgaliotas asmuo.

12. Paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir valstybės garantijų teikimo bei suteiktų paskolų grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė.

13. Skolininkai arba skolininkai, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, išskyrus kredito įstaigas ir savivaldybes, kol nėra visiškai įvykdyti turtiniai įsipareigojimai, be Finansų ministerijos arba akcinės bendrovės Turto banko, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, raštiško leidimo ir nesuderinę sąlygų šiems veiksams atlikti neturi teisės:

- 1) reorganizuoti juridinio asmens;
- 2) mažinti įstatinio kapitalo;
- 3) parduoti ar kitaip perleisti, išnuomoti, įkeisti ilgalaikio turto;
- 4) laiduoti ar garantuoti savo turtu kitų subjektų prievolių įvykdymo;
- 5) teikti paskolų (išskyrus vartojimo kreditą);
- 6) investuoti turto į kitus ūkio subjektus;
- 7) priimti naujų įsipareigojimų išplatinant skolos vertybinius popierius, pasirašant paskolų sutartis, lizingo (finansinės nuomos) sutartis ar kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

14. Šio įstatymo reglamentuojamiems santykiams netaikomi Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyti apribojimai, kurie yra susiję su draudimu bendrovėms skolinantis iš akcininkų įkeisti akcininkams savo turtą bei su metinių palūkanų normos apribojimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1217](#), 2007-06-26, *Žin.*, 2007, Nr. 77-3049 (2007-07-12)

4 straipsnis. Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu ir valstybės garantijų suteikimo tikslai

1. Vyriausybė valstybės vardu gali skolintis šiems tikslams:
 - 1) valstybės biudžeto deficitui finansuoti bei valstybės piniginių išteklių srautams subalansuoti;
 - 2) valstybės investicijoms finansuoti;
 - 3) valstybės skolai dengti;
 - 4) valstybės socialinės apsaugos fondų skolinimams įsipareigojimams dengti bei šių fondų pinigų srautams subalansuoti;
 - 5) kitiems tikslams, kai dėl to yra priimtas atskiras įstatymas.
2. Vyriausybė valstybės vardu gali teikti valstybės garantijas dėl paskolų, naudojamų valstybės investicijoms finansuoti.

5 straipsnis. Skolinimasis valstybės vardu

1. Sprendimą skolintis valstybės vardu didesnę kaip 40 mln. litų sumą neviršijant įstatymų nustatytų limitų Vyriausybės siūlymu priima Seimas atskiru įstatymu.
2. Sprendimą skolintis valstybės vardu ne didesnę kaip 40 mln. litų sumą neviršijant Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytų limitų priima Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.
3. Sprendimą skolintis valstybės vardu neviršijant įstatymu nustatyto Vyriausybės grynojo skolinimosi limito, neatsižvelgdama į skolinimosi sumos dydį, priima Vyriausybei atstovaujanti Finansų ministerija, kai skolinamasi:
 - 1) valstybės biudžeto deficitui finansuoti ir valstybės piniginių išteklių srautams subalansuoti;
 - 2) valstybės skolai dengti;
 - 3) kitiems tikslams, kai dėl to yra priimtas atskiras įstatymas.
4. Valstybės vardu gaunamų paskolų sutartys, dokumentai, susiję su Vyriausybės vertybinių popierių platinimu, ir kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai yra komerciniai susitarimai. Valstybės vardu gaunamų paskolų sutartis, su Vyriausybės vertybinių popierių platinimu susijusius arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus pasirašo finansų ministras. Finansų ministro siūlymu valstybės vardu gaunamų paskolų sutartis, su Vyriausybės vertybinių popierių platinimu susijusius dokumentus ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus gali pasirašyti valstybės tarnautojai, kuriems Vyriausybės nutarimu suteikti įgaliojimai.
5. Kreditoriaus pageidavimu teikiama teisinė išvada dėl valstybės vardu gaunamos paskolos arba kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų, taip pat dėl kitų teisinių dokumentų, susijusių su valstybės skolinimusi, bei Vyriausybės vertybinių popierių platintojo pageidavimu teikiama teisinė

išvadą dėl dokumentų, susijusių su Vyriausybės vertybinių popierių platinimu, pasirašo teisingumo ministras arba jo įgaliotas asmuo.

6. Valstybės vardu pasiskolintos lėšos gaunamos bei grąžinamos per valstybės fiskalinį agentą – Lietuvos banką arba per kitą banką.

7. Finansų ministerija teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę pasirinkti fiskalinį agentą Vyriausybės vertybinių popierių išleidimo į apyvartą operacijoms atlikti. Finansų ministerijai sutikus, fiskalinis agentas gali nustatyti šių operacijų vykdymo tvarką.

6 straipsnis. Paskola su valstybės garantija

1. Sprendimą suteikti valstybės garantiją dėl didesnės kaip 40 mln. litų paskolos Vyriausybės siūlymu priima Seimas.

2. Sprendimą suteikti valstybės garantiją dėl ne didesnės kaip 40 mln. litų paskolos priima Vyriausybė, vadovaudamasi atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu arba kitais įstatymais.

3. Valstybės garantiją pasirašo finansų ministras, o kreditoriaus pageidavimu teikiamą teisinę išvadą dėl suteiktos garantijos pasirašo teisingumo ministras arba jo įgaliotas asmuo.

4. Už suteiktą valstybės garantiją iš skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, gali būti imama garantinė įmoka. Garantinės įmokos dydį, jos mokėjimo atvejus ir taisykles nustato Vyriausybė.

5. Valstybės turtiniai įsipareigojimai pagal valstybės garantijas tampa valstybės skola, kai skolininkui, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, iškelta bankroto arba restruktūrizavimo byla, jis yra likviduojamas arba likviduotas, kai su šiuo skolininku yra sudaroma Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme (toliau – Įmonių bankroto įstatymas) nurodyta taikos sutartis, ir kitais atvejais, kai valstybė už skolininką, už kurio įsipareigojimų įvykdymą ji garantuoja, nuolat (sistemiškai) vykdo savo įsipareigojimus pagal garantiją.

7 straipsnis. Valstybinė paskolų komisija

1. Vyriausybė sudaro Valstybinę paskolų komisiją, kuri teiktų pasiūlymus Vyriausybei dėl paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir valstybės garantijų suteikimo bei šiame įstatyme nustatytų priemonių taikymo administruojant minėtas paskolas ir valstybės garantijas.

2. Valstybinės paskolų komisijos funkcijas nustato ir sudėtį tvirtina Vyriausybė.

8 straipsnis. Garantijų institucijų steigimas ir valstybės garantija už garantijų instituciją

1. Vyriausybė turi teisę steigti garantijų institucijas, kurios užtikrintų kredito įstaigoms pagal garantijas Lietuvos Respublikos juridiniams asmenims, Lietuvos Respublikoje įsteigtiems Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybių narių juridinių asmenų filialams ar Lietuvos Respublikos piliečiams ar nuolatiniais Lietuvos gyventojams teikiamų paskolų grąžinimą, jei tam tikroms programoms įgyvendinti yra numatytos lėšos tų metų valstybės biudžete ar valstybės fonduose.

2. Už garantijų institucijos įsipareigojimų kredito įstaigoms pagal garantijas įvykdymą garantuoja valstybė. Vyriausybė kasmet kiekvienai garantijų institucijai nustato įsipareigojimų pagal garantijas limitus. Šie limitai negali viršyti atitinkamų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyto limitu.

3. Garantijų institucijos garantijas Vyriausybės nustatyta tvarka pasirašo garantijų institucijos vadovas. Vyriausybės įsteigtų garantijų institucijų įsipareigojimai kredito įstaigoms pagal garantijas prilyginami valstybės garantijai.

4. Garantijų institucija, įgyvendindama valstybės vykdomas programas, Vyriausybės nustatyta tvarka nagrinėja Lietuvos Respublikos juridinių asmenų, Lietuvos Respublikoje įsteigtų Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybių narių juridinių asmenų filialų ar Lietuvos Respublikos piliečių ar nuolatinį Lietuvos gyventojų prašymus užtikrinti kredito įstaigoms, kurios teikia jiems paskolas, paskolų grąžinimą, tvarko suteiktų garantijų apskaitą, kontroliuoja, kaip yra įgyvendinami pateikti verslo planai, ir taiko poveikio priemonės garantijų sąlygų nevykdantiems skolininkams.

5. Garantijų institucijos veiklos priežiūrą atlieka ir šios institucijos atskaitomybę nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

6. Garantijų institucija ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos privalo pateikti Vyriausybei metinę finansinę atskaitomybę kartu su audito išvada.

6 dalies redakcija nuo 2009 m. sausio 1 d.:

6. Garantijų institucija ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos privalo pateikti Vyriausybei metinių ataskaitų rinkinį kartu su audito išvada.

7. Jeigu garantijų institucijos nuostoliai pasiekia ketvirtį įstatinio kapitalo dydžio, Vyriausybė turi sustabdyti naujų garantijų teikimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1217](#), 2007-06-26, *Žin.*, 2007, Nr. 77-3049 (2007-07-12)

9 straipsnis. Skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, finansinės veiklos kontrolė

1. Asmenys, norintys gauti paskolą iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų arba valstybės garantiją dėl gaunamos paskolos investicijų projektui finansuoti, Finansų ministerijai privalo pateikti Vyriausybės nustatytus dokumentus.

2. Skolininkai ir skolininkai, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, privalo teikti Finansų ministerijai arba akcinei bendrovei Turto bankui, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, metinės ūkinės ir finansinės veiklos ataskaitas, metinės veiklos, kai buvo disponuojama paskola, auditoriaus išvadą, kito laikotarpio auditoriaus išvadą šios ministerijos arba akcinės bendrovės Turto banko pareikalavimu, taip pat informaciją apie esamas ir atidaromas naujas sąskaitas kredito įstaigose, kredito įstaigų sąskaitų ir kitų rekvizitų, nurodytų sutartyse, pasikeitimus.

3. Audito paslaugos apmokamos iš skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, lėšų.

4. Teisės aktų nustatyta tvarka valstybės ir savivaldybių kontrolės institucijos ir įstaigos (toliau – kontrolės institucijos ir įstaigos) tikrina skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinę ir finansinę būklę, taip pat iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimą, paskolų naudojimą pagal tikslinę paskirtį ir grąžinimą.

5. Skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, privalo pateikti Finansų ministerijai arba akcinei bendrovei Turto bankui, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, audito įmonėms, kontrolės institucijoms ir įstaigoms jų reikalaujamus dokumentus jų nustatytais terminais, išskyrus dokumentus, kurių pateikimo tvarką nustato Vyriausybė.

10 straipsnis. Prievolių neįvykdymo teisinės pasekmės

1. Už pavėluotą paskolos ar skolos grąžinimo sutartyse nustatytų turtinių įsipareigojimų vykdymą šiose sutartyse nustatomi delspinigiai už kiekvieną pradelstą dieną. Delspinigių dydis apskaičiuojamas naudojant praėjusio kalendorinio ketvirčio aukciono būdu išleistų Lietuvos Respublikos valstybės išdo vekselių metinės palūkanų normos svertinį vidurkį, kuris sutartyse gali būti padidintas ne daugiau kaip 10 procentinių punktų, ir padalintą iš 360. Kai Finansų ministerijos perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus administruoja akcinė bendrovė Turto bankas, Vyriausybė turi teisę atleisti skolininką nuo apskaičiuotų, bet nesumokėtų delspinigių už laiku negrąžintas paskolas arba skolas ir nesumokėtas palūkanas mokėjimo arba sustabdyti delspinigių skaičiavimą skolininkui arba skolininkui, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, taip pat atleisti šiuos skolininkus nuo nesumokėto valiutų kursų skirtumo, kuris apskaičiuotas, kai jie praleido prievolės įvykdymo terminą, o po šio termino pabaigos – kai dėl valiutų kursų pasikeitimo valiuta, kuria turi būti mokama, nuvertėjo, mokėjimo. Atleidimo nuo delspinigių mokėjimo, nuo valiutų kursų skirtumo mokėjimo, taip pat delspinigių skaičiavimo sustabdymo kriterijus nustato Vyriausybė.

2. Finansų ministerija turi teisę išieškoti iš skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, laiku negrąžintą paskolą arba skolą ar jos dalį, nesumokėtas palūkanas, delspinigius, valiutų kursų skirtumą arba kitas sutartyse numatytas įmokas bei valstybės patirtas išlaidas, susijusias su reikalavimo įvykdyti prievolę pareiškimu. Jeigu skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, nevykdo sutartinių įsipareigojimų ir dėl to valstybei, kaip garantui, tenka juos įvykdyti, Finansų ministerija įgyja atgręžtinio reikalavimo teisę skolininkui, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė. Jeigu skolininkas arba skolininkas, už kurio

įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, praleido prievolės įvykdymo terminą, o po šio termino pabaigos dėl valiutų kursų pasikeitimo valiuta, kuria turi būti mokama, nuvertėjo, tai šie skolininkai privalo sumokėti Finansų ministerijai valiutos kurso, buvusio prievolės įvykdymo termino suėjimo metu, ir mokėjimo metu esančio kurso skirtumą. Finansų ministerijos sprendimai dėl skolos išieškojimo iš skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, perduodami antstoliams vykdyti Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

3. Kai akcinė bendrovė Turto bankas administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, ji turi teisę perimti savo nuosavybės skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, arba trečiųjų asmenų turtą, jeigu nepavyko jo realizuoti Civilinio proceso kodekso ir (ar) Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka, ir jį realizuoti, kad būtų įvykdyti visi skolininkų turtiniai įsipareigojimai, taip pat atlygintos valstybės patirtos išlaidos, susijusios su reikalavimo įvykdyti prievolę pareiškimu.

4. Jeigu skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, laiku nevykdo turtinių įsipareigojimų pagal sutartis arba jei prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonė yra nepakankama, Finansų ministerija arba akcinė bendrovė Turto bankas, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, gali pareikalauti iš šių skolininkų pateikti papildomą prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonę.

5. Jeigu skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, laiku nevykdo turtinių įsipareigojimų ir ekonominiu požiūriu netikslinga šiam skolininkui keisti paskolos ir (arba) skolos grąžinimo sąlygas arba priimti ir pateikti vykdyti Finansų ministerijos sprendimą išieškoti skolą, Finansų ministerija arba jos pavedimu akcinė bendrovė Turto bankas turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka kreiptis į teismą su pareiškimu dėl bankroto bylos iškėlimo skolininkui arba skolininkui, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė. Apie savo ketinimus kreiptis į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo Finansų ministerija arba akcinė bendrovė Turto bankas, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, raštu praneša skolininkui arba skolininkui, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė. Pranešime nurodomi skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, neįvykdyti įsipareigojimai ir perspėjama, kad jeigu jie nebus įvykdyti per šiame pranešime nurodytą laikotarpį, Finansų ministerija arba akcinė bendrovė Turto bankas, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, kreipsis į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo.

11 straipsnis. Paskolų arba skolų pripažinimas beviltiškomis

1. Beviltiška paskola arba skola gali būti pripažinta ta skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, negrąžinta paskola arba skola, jos dalis, taip pat nesumokėtos palūkanos, delspinigiai ir kiti turtiniai įsipareigojimai, kurių neįmanoma arba netikslinga išieškoti dėl šių priežasčių:

1) mirus skolininkui nėra įpėdinių, galinčių atsakyti už jo turtinius įsipareigojimus valstybei; skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, yra likviduotas;

2) su skolininku arba skolininku, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, sudaroma Įmonių bankroto įstatyme nurodyta taikos sutartis arba Įmonių restruktūrizavimo įstatymo nustatyta tvarka yra baigta šių skolininkų restruktūrizavimo byla;

3) jeigu, atlygintinai perleidus reikalavimą grąžinti paskolas arba skolas ir įvykdyti su jomis susijusius kitus turtinius įsipareigojimus, gauta suma yra mažesnė už paskolą arba skolą, beviltiška pripažįstama likusi negauta paskolos arba skolos dalis;

4) praėjus daugiau kaip vieniems metams nuo tos dienos, kurią buvo pradėti išieškojimo veiksmai, nerasta skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, turto arba rastas turtas yra nelikvidus (neįmanoma jo realizuoti), arba jei rasto turto pakanka tik daliai skolos padengti, beviltiška pripažįstama likusi skolos dalis;

5) skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė – fizinio asmens, taip pat ūkininko, individualios įmonės savininko arba ūkinės bendrijos nario – yra sunki ekonominė (socialinė) padėtis. Sunkią ekonominę (socialinę) padėtį liudijančios aplinkybės turi būti patvirtintos kompetentingų institucijų išduotais dokumentais.

2. Sprendimą dėl paskolos arba skolos pripažinimo beviltiška Finansų ministerijos siūlymu priima Vyriausybė.

3. Paskola arba skola, pripažinta beviltiška šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais pagrindais, pasibaigia ir yra nurašoma iš atitinkamų apskaitos dokumentų.

4. Paskola arba skola, pripažinta beviltiška šio straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytais pagrindais, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka yra revizuojama, tai yra peržiūrimos išieškojimo galimybės, analizuojama skolininkų finansinė būklė, atliekama turto paieška. Nustačius paskolos arba skolos (ar jos dalies) išieškojimo galimybes, išieškoma įstatymų nustatyta tvarka.

5. Paskolų arba skolų, pripažintų beviltiškomis, nurašymo, apskaitos, taip pat revizavimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

12 straipsnio redakcija iki 2009 m. sausio 1 d.:

12 straipsnis. Atskaitomybė

1. Vyriausybė, pasibaigus biudžetiniams metams, kartu su valstybės biudžeto įvykdymo apyskaita privalo pateikti Seimui valstybės skolos bei suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitas. Ataskaitų formas, atitinkančias šio įstatymo ir Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, nustato finansų ministras.

2. Valstybės kontrolė įvertina Vyriausybės parengtas valstybės skolos bei suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitas ir kartu su išvada dėl metinės valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos teikia Seimui išvadą dėl valstybės skolos bei suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų.

12 straipsnio redakcija nuo 2009 m. sausio 1 d.:

12 straipsnis. Atskaitomybė

1. Vyriausybė, pasibaigus biudžetiniams metams, kartu su metiniu valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniu privalo pateikti Seimui valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitas. Ataskaitų formas, atitinkančias šio įstatymo ir Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, nustato finansų ministras.

2. Valstybės kontrolė įvertina Vyriausybės parengtas valstybės skolos bei suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitas ir kartu su išvada dėl metinio valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teikia Seimui išvadą dėl valstybės skolos bei suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1217](#), 2007-06-26, Žin., 2007, Nr. 77-3049 (2007-07-12)

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-257](#), 97.06.12, Žin., 1997, Nr.60-1401 (97.06.27)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO 7(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-501](#), 97.11.11, Žin., 1997, Nr.107-2689 (97.11.26)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 2, 3, 7(1), 9, 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-751](#), 98.05.19, Žin., 1998, Nr.51-1398 (98.06.03)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 2 IR 7(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1078](#), 99.02.11, Žin., 1999, Nr.21-582 (99.03.03)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 4 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1298](#), 1999 07 07, Žin., 1999, Nr. 66-2117 (1999 07 30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1500](#), 1999 12 23, Žin., 1999, Nr. 113-3293 (1999 12 30)

VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 4, 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1917](#), 2003-12-18, Žin., 2004, Nr. 4-31 (2004-01-07)

VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-251](#), 2005-06-16, Žin., 2005, Nr. 83-3041 (2005-07-07)

VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija nuo 2005 m. rugsėjo 1 d.

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1217](#), 2007-06-26, Žin., 2007, Nr. 77-3049 (2007-07-12)

VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 3, 8, 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2009 m. sausio 1 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2007-07-13)

autrap@lrs.lt